

Huvudman

Borås kommun
grundskola@boras.se

Beslut

Datum 2024-10-07

Dnr 2023:5724

Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av grundskola; Daltorpskolan 7–9 i Borås kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 20 juni 2024

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2023 genomfört en tillsyn av Daltorpskolan 7–9 i Borås kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande anställning av lärare, att undervisningen bedrivs av behöriga lärare, garanterad undervisningstid, arbetet med särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet, frånvaro samt information om elevens utveckling.

Skolinspektionen har den 18 december 2023 beslutat att förelägga Borås kommun att senast den 10 april 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande att undervisningen bedrivs av obehöriga lärare, att personal fått tillsvidareanställning som lärare trots avsaknad av lärarlegitimation samt arbetet med särskilt stöd. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Borås kommun en anmärkning rörande studiehandledning på modersmålet, frånvaro, information om elevens utveckling samt garanterad undervisningstid.

I uppföljningsbeslut den 20 juni 2024 har Skolinspektionen på nytt förelagt Borås kommun att senast den 23 september 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande arbetet med särskilt stöd samt frånvaro. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Borås kommun en anmärkning avseende brister rörande att undervisningen inte bedrivs av behöriga lärare samt garanterad undervisningstid. Skolinspektionen avslutade ärendet i de delar det avsåg avhjälpna brister rörande tillsvidareanställning av personal som saknar lärarlegitimation, studiehandledning på modersmålet samt information om elevens utveckling.

Borås kommun har den 23 september 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Borås kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpits.

Motivering av beslutet

Arbetet med särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att det upprättats nya beslut för elever med särskilt stöd och anpassad studiegång. Av de exempel som huvudmannen presenterat framgår nu vilka avvikelser avseende ämnen och omfattning som gjorts från den ordinarie timplanen för respektive elev.

Rättslig reglering

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 3 kap. 7 § skollagen innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

I 29 kap. 10 § skollagen stadgas vilka av förvaltningslagens bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän. Det gäller bland annat dokumentation och motivering av beslut enligt 31 och 32 §§ förvaltningslagen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att en utbildningsinsats genomförts för all personal vid skolan avseende skollagens krav gällande utredning vid upprepade längre frånvaro. Utbildningsinsatsen genomfördes av personer anställda vid kommunens grundskole- respektive socialförvaltning. Vidare framgår av redovisningen att elever med hög frånvaro uppmärksammats av

lärare och elevhälsan. För de elever som uppmärksammas och som rektorn bedömt ha problematisk frånvaro har också en frånvaroutredning inletts. Rektorn har också efter påbörjad frånvaroutredning gjort en anmälan till huvudmannen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § andra stycket skollagen).

Om en elev har upprepade eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 7 kap. 17 § skollagen ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisning av behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har i redovisningen inkommit med en förteckning över vilka lärare som undervisar i vilka ämnen och årskurser. Huvudmannen uppger, i förteckningen, att flera av de tjänster som varit utannonserade inte kunnat tillsättas med behöriga lärare efter genomgången rekryteringsprocess. För några av de anställda obehöriga lärarna uppges att det finns plan för att de ska få sina behörigheter under innevarande läsår. Av förteckningen framgår också att rektorn inte kunnat organisera om lärarresurserna så att fler elever ska undervisas av behöriga lärare. Rektorn och huvudmannen har i skolans tjänstefördelning av lärare använt sig av undantagsreglerna i 2 kap. 18 § skollagen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

En legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 § skollagen). Lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva

1. annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om de har
 - a. en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen, och
 - b. kompetens att undervisa på det främmande språket,
2. undervisning i fristående skolor med viss särskild pedagogisk inriktning (2 kap. 17 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisning avser modersmål (2 kap. 18 § skollagen).

Av förarbeten till skollagen framgår att rektorn har ansvar för att planera verksamheten på ett sådant sätt att lärare används för sådan undervisning som läraren har utbildning för. Det betonas också (s. 261) att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat. Studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat (prop. 2009/10:165 s. 262).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Borås kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller behöriga lärare. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen fortsätter att göra ansträngningar för att rekrytera fler behöriga lärare snarare än att anställa obehöriga lärare genom visstidsanställningar. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att eleverna i årskurserna 8 och 9 under läsåret 2024/25 kommer att kompenseras för den undervisningstid i ämnet bild som de gick miste om under läsåret 2023/24 då eleverna var i årskurs 7 respektive 8. Av redovisningen framgår att elevernas scheman ändrats så att de under hela läsåret har längre lektioner i ämnet bild, det vill säga utökad undervisningstid för att kompensera för den undervisning som uteblivit i ämnet bild under tidigare läsår.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att undervisningen i grundskolan ska omfatta bild, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, matematik, musik, naturorienterande ämnen: biologi, fysik och kemi, samhällsorienterande ämnen: geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap, slöjd, svenska eller svenska som andraspråk och teknik och att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan vara minst 6 890 timmar (10 kap. 4 § och 5 § 1 stycket skollagen).

Av skolförordningen framgår att bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1. Av bilaga 1 till skolförordningen framgår den minsta garanterade undervisningstiden i timmar per stadium och ämne (9 kap. 3 § och bilaga 1 skolförordningen). Huvudmannen beslutar om fördelning av undervisningstiden mellan årskurserna efter förslag av rektorn (9 kap. 4 § skolförordningen).

Av förarbeten till skollagen anges att en viktig förutsättning för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven är att de får de undervisningstimmar som anges i timplanen. Av den anledningen är det av betydelse att huvudmännen genom ordentliga uppföljningar säkerställer att eleverna får undervisning i den omfattning de har rätt till (Prop. 2016/17:143, s. 17).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Claes Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Claes Börjesson

X Mikaeil Yousefi

Föredragande
Signerat av: Mikaeil Yousefi

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Ola Cederblad medverkat.